

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачево
2024**

текстів. Це, у свою чергу, приносить масу користі і задоволення самій людині, оскільки книга «виліковує» її зсередини. Хоч ми й не можемо, на жаль, вплинути на те, що відбувається довкола, але у наших силах змінити власне ставлення до цих подій, не впадаючи при цьому у повну зневіру. І саме завдяки бібліотерапії це стає можливим.

Бібліотерапія відкриває перед людьми безмежні можливості для самовдосконалення, розвитку та підтримки психічного здоров'я. За допомогою цього підходу людина може знайти в книгах не лише засіб розваги, але й потужний інструмент для самовдосконалення та розвитку.

Список використаних джерел

1. Марценюк М. О., Моргун А. В. Бібліотерапія як сучасна форма психотерапевтичної діяльності. *Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука»*. Вип. 1 (30). Мукачево : МДУ, 2021. С. 72–77.
2. Козлік Р. М., Курило О. Й. Бібліотерапія : поняття, завдання, взаємозв'язок з іншими галузями. *Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика*: зб. тез доп. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (14-15 квіт. 2022 р.). Мукачево : МДУ, 2022. С. 25–27.
3. Грабар Н. Г. Бібліотерапія як метод бібліотечної роботи. *Вісн. Харківської держ. акад. культури* : зб. наук. пр. Харків : ХДАК, 2014. С. 14–17.

УДК 028.4/5-042.3:159.942(043.2)

Алла МОРГУН,
 Анна ПЕТРОВА
 Мукачівський державний університет,
 м. Мукачево

ВПЛИВ ЧИТАННЯ НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН

Читання виконує багатогранну роль у формуванні емоційного стану та психічного благополуччя людини. Ця дія може бути порівняна з мандрівкою, що розширює світогляд та емоційний спектр читача. Наукові дослідження підтверджують, що читання літературних творів, особливо тих, які мають емоційно насичений зміст, може значно впливати на емоційний стан особистості.

Одним з ключових аспектів впливу читання на емоційний стан є здатність книги або тексту викликати емоційну відповідь у читача. Це може бути сприйняття героїв, їхніх переживань, або відображення подій, які викликають відчуття симпатії, співчуття, радості або смутку. Навіть історичні або наукові тексти можуть викликати емоційні реакції, особливо якщо вони стосуються життєвих ситуацій або проблем, які актуальні для читача.

Через здатність книг відтворювати реальність або уявний світ, читачі можуть переживати емоції, які є типовими для конкретної ситуації або персонажів. Це може бути корисним для розвитку емпатії та співчуття, оскільки читачі змушені поставити себе на місце інших персонажів, переживши їхні радощі, страхи, або страждання.

Читання не лише розширює наші знання і розвиває критичне мислення, але й має значний вплив на наш емоційний стан. Вивчення психологічних аспектів

читання підтверджує, що книги можуть викликати широкий спектр емоцій, від радості і захоплення до суму та ностальгії.

Перше, що варто відзначити, це здатність книги транспортувати нас у різні світи, подарувати можливість відчувати емоції героїв і пережити з ними їхні пригоди. Читання дозволяє нам пережити емоційні випробування, не виходячи з зони комфорту, що робить його безпечним способом розвитку емоційної інтелігенції.

Крім того, книги можуть викликати різноманітні емоційні реакції в залежності від жанру та змісту. Наприклад, при читанні пригодницьких романів може виникати відчуття захоплення та адреналіну, тоді як при читанні літератури про природу або поезії може виникати спокій і відчуття гармонії.

Крім позитивного впливу, читання також може викликати негативні емоції, такі як стрес або сум. Наприклад, під час читання трагічних подій у книзі може виникати відчуття суму та розчарування [1].

Дослідження також показують, що регулярне читання може покращувати наше емоційне здоров'я. Воно сприяє розслабленню, знижує рівень стресу та допомагає у відчутті спокою. Крім того, воно може сприяти формуванню співчуття та розумінню емоцій інших людей.

Крім того, читання може слугувати засобом регуляції емоційного стану. Наприклад, люди можуть обирати літературні твори в залежності від їхнього емоційного настрою: якщо хтось відчуває смуток, він може обрати книгу, яка розчуливає, або, навпаки, яка дарує оптимізм та радість. Цей процес може допомагати врегулювати емоційний стан та забезпечувати психологічний комфорт.

Нарешті, читання може сприяти розвитку емоційної інтелігентності. Через знайомство з різноманітними переживаннями та емоційними реакціями персонажів, читачі можуть навчитися краще розуміти свої власні почуття та емоції, а також вміти краще взаємодіяти з іншими людьми [2].

Деякі додаткові аспекти впливу читання на емоційний стан:

1. *Стрес та релаксація:* Читання може слугувати засобом зняття стресу та сприяти релаксації. Занурення у книгу дозволяє відволіктися від повсякденних проблем та тривоги, зменшуючи рівень стресу та допомагаючи відновити емоційну стійкість.

2. *Розвиток емоційної гнучкості:* Через читання різноманітних жанрів та типів літератури людина може навчитися реагувати на різні емоційні ситуації більш гнучко. Це сприяє розвитку емоційної інтелігентності та адаптивності.

3. *Емоційна адаптація:* Читання може допомогти людині зрозуміти та прийняти власні емоції, а також навчитися краще реагувати на них. Це особливо важливо в періоди важких життєвих обставин, коли здатність керувати власними емоціями може визначати загальний емоційний стан та психічне здоров'я.

4. *Соціальна спільнота та емоційна підтримка:* Читання може бути способом спільної діяльності для групи людей, які обговорюють прочитані книги та діляться своїми емоційними враженнями. Це створює можливість для соціальної підтримки та взаєморозуміння, що може позитивно впливати на емоційний стан учасників групи.

5. *Емпатія та соціальна сприйнятливість*: Читання літературних творів, особливо з інтересними та складними персонажами, може сприяти розвитку емпатії. Поглиблюючись у світ інших людей через книги, людина може краще розуміти їхні мотивації, переживання та перспективи, що сприяє покращенню соціальних взаємин та сприйнятливості до потреб оточуючих.

6. *Стимуляція творчості та фантазії*: Читання різноманітних творів розширює уяву та стимулює творчий потенціал. Занурення у світ літератури може викликати емоційні реакції, які надихають на створення власних історій, поезій або малюнків, що є важливим аспектом розвитку творчості та самовираження.

7. *Когнітивний розвиток та мовна компетенція*: Читання сприяє розвитку когнітивних навичок, таких як концентрація, увага та мовна компетенція. В процесі читання людина активно використовує свій мозок для розуміння тексту, аналізу інформації та уявлення подій, що сприяє загальному розвитку мислення та мовлення.

8. *Емоційне відновлення та самоусвідомлення*: Читання може бути формою самозадоволення та відпочинку. В той час як деякі книги можуть викликати сильні емоції, інші можуть слугувати засобом відновлення та підтримки емоційного здоров'я. Підбір книг відповідно до власного емоційного стану може допомогти людині відновити енергію та знайти внутрішню гармонію.

9. *Зниження вікового зниження когнітивних функцій*: Дослідження показують, що активне читання у будь-якому віці сприяє зниженню ризику втрати когнітивних функцій та розвитку захворювань, пов'язаних з віком, таких як альцгеймерівська хвороба. Підтримка активного розумового життя через читання може позитивно впливати на загальне емоційне самопочуття людини.

10. *Вплив на соціальну свідомість та культурну ідентичність*: Через читання людина не лише розширює свій емоційний діапазон, але й поглиблює своє розуміння культурних та соціальних аспектів життя. Вивчення літератури різних країн та епох допомагає краще розуміти різноманітність людських досвідів, що може позитивно впливати на емпатію та толерантність.

11. *Підвищення самосвідомості та самоповаги*: Під час читання людина може зустріти персонажів, які відображають її власні емоційні та психологічні стани. Це може сприяти самопізнанню та відчуттю приналежності, що в свою чергу підвищує самосвідомість та самоповагу.

12. *Емоційна стабільність та адаптивність*: Читання літературних творів, особливо тих, які містять в собі різноманітні конфлікти та ситуації, допомагає людині розвивати стратегії подолання труднощів та реагування на стресові ситуації. Це сприяє формуванню емоційної стабільності та адаптивності [3].

Отже, читання має широкий спектр впливу на емоційний стан людини, допомагаючи розвивати емпатію, творчий потенціал, когнітивні навички та самоусвідомлення. Це важливий аспект розвитку особистості та підтримки психічного здоров'я. Читання не лише відкриває двері в уявні світи та розширює кругозір, а й має значний вплив на емоційний стан та психічне благополуччя людини, допомагаючи їй розуміти, виражати та регулювати свої емоції. Читання

має значний вплив на емоційний стан людини. Відбираючи відповідні літературні твори та активно взаємодіючи з текстом, читачі можуть збагатити свій емоційний досвід, розвивати емпатію та співчуття, а також вміти краще регулювати свої емоційні стани.

Список використаних джерел

1. Листвак Г. Б. Дослідження читання в Україні: результати і значення. *Наукові записки Української академії друкарства*. Серія: Соціальні комунікації. 2015. № 2. С. 84-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzck_2015_2_12.
2. Льяна В. М. Сучасний стан вивчення читання як процесу (психолого-педагогічний аспект). *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2012. Вип. 3 (1). С. 36-40. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ooop_2012_3\(1\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ooop_2012_3(1)_10).
3. Чепелева Н. В. Смысловая структура текста как чинник його розуміння. *Актуальні проблеми психології*: зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ: Міленіум, 2006. Т. 9, ч. 1. С. 113–123.

УДК [021.1:028.02:37.013.77]:159.923.2(043.2)

Алла МОРГУН,
Яна ШЕРШУН

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЧИТАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ: РОЛЬ БІБЛІОТЕК У ПІДТРИМЦІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Читання є однією з найбільш інтелектуальних і психологічно багатих діяльностей, яку може виконувати людина. Це не просто процес розпізнавання слів і розуміння їхнього змісту, а й глибокий взаємозв'язок між текстом і читачем. Під час читання відбувається безліч психологічних процесів, які впливають на нашу свідомість, емоції та поведінку, а саме:

- читання дозволяє читачеві співпереживати персонажам і подіям у книгах, що сприяє розвитку емпатії. Читач може бачити світ очима іншої людини, розуміти її відчуття та переживання. Це дає можливість розширити власний досвід та світогляд;
- читання може бути ефективним засобом зняття стресу. Занурення у світ книги дозволяє забути про повсякденні проблеми та турботи, що сприяє розслабленню. Дослідження показують, що читання може знизити рівень стресу більше, ніж інші види відпочинку;
- читання стимулює творче мислення, оскільки читачу доводиться уявляти сцени, персонажів та події, описані в книзі. Це тренує уяву і може допомогти в інших творчих сферах життя;
- через книги читач отримує доступ до нових ідей, концепцій та знань. Це може спонукати до роздумів, саморозвитку та переоцінки власних переконань. Багато книг торкаються глибоких філософських та моральних питань, що може сприяти особистісному зростанню;

ЗМІСТ

Абельчакова Н. Особливості спілкування бібліотечного працівника і користувача бібліотеки	5
Білак О., Прокопович Л. Соціокультурна роль книги в публічному просторі Мукачівської міської центральної бібліотеки імені Олександра Духновича	7
Бузаші М., Веремчук О. Бібліотека як інформаційно-освітній центр	9
Веремчук О., Гасуляк С. Вебсайт бібліотеки ЗВО як інструмент інформаційного обслуговування користувачів	11
Веремчук О., Мещанінов А. Документний фонд як основа функціонування бібліотек .	14
Веремчук О., Чмига В. Комплектування фондів бібліотек для дітей: проблеми надходження та вибуття	17
Гарапко В., Алмашій К. Використання нормативних документів ЮНЕСКО для етичного використання даних корінних народів штучним інтелектом	19
Гладиш С., Трачук Л. Архівування образотворчих документів	21
Головчук О. В. Історичний контекст бібліопсихології: психологічне сприйняття та значущість книги	23
Головчук О., Рубан О. Вплив книготерапії на емоційний інтелект читача	26
Гольча А., Прокопович Л. Стратегічні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні	28
Горпенюк М., Даниленко М. Сучасна бібліотека як поліфункціональний культурний комплекс	31
Гриценко І. Діджиталізація як основа діяльності сучасних бібліотек	33
Даниленко М. Бібліотерапія як один з методів психологічної реабілітації військових ...	36
Даниленко М., Федорук С. Цифровізація бібліотек та її соціокультурне значення	38
Демчина Л. Тенденції сучасного розвитку бібліотек ЗВО	40
Кампов Н. Становлення бібліотекознавства як науки.....	42
Качур О., Мовчан К. Бібліотерапія у вищій освіті: роль бібліотек	44
Купрунець М. Роль бібліотеки в соціалізації молоді з інвалідністю (з досвіду Рівненської обласної бібліотеки для молоді)	46
Лемак О. Українські письменники Закарпаття (20-30-ті рр. ХХ століття): роль бібліотечної педагогіки	49
Малець О., Малець Н., Бабинцев М. Роль бібліотерапії в діяльності Союзу визволення України у роки Першої світової війни	51
Матвійчук О. Безпечне освітнє середовище у бібліотеці: огляд інформаційних ресурсів	54
Митничук Д., Постельжук О. Штучний інтелект на допомогу бібліотекарям	56
Мовчан К., Вишневська А. Бібліотека як платформа інтелектуального розвитку.....	58
Мовчан К., Власенко В. Бібліотека як освітній простір: розкриття можливостей для здобувачів вищої освіти	60
Мовчан К., Сабов А. Бібліотерапія в дошкільній педагогіці: перспективи та застосування	61
Моргун А. Мультимедійні засоби в бібліотечно-педагогічній діяльності: інтерактивність та відкриття нових можливостей для освіти та розвитку	63
Моргун А., Гусак Е.-О. Бібліотерапія як форма літературного лікування	66
Моргун А., Петрова А. Вплив читання на емоційний стан	69
Моргун А., Шершун Я. Психологічні аспекти читання та його вплив на розвиток особистості: роль бібліотек у підтримці психічного здоров'я людини	72

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>